

Industri Energi

Svarsending 7307
0096 OSLO



HANDBOK FOR LÆRLINGER

TIL LÆRLINGEN

Læretiden blir ditt første møte med arbeidslivet. Du vil komme inn i en ny fase av livet hvor du vil få mange gode kolleger, tilegne deg masse ny kunnskap, og ikke minst tjene penger. Men før du setter i gang med denne nye epoken av livet ditt, er vi nødt til å advare deg; den trygge tilværelsen du er vant til ved skolebenken, er noe helt annet enn det som venter deg i arbeidslivet. Du vil nå få en drøss med nye ting å forholde deg til, og det kan være lett å miste oversikten. Derfor har vi laget denne håndboken, slik at overgangen fra skole til arbeidsliv skal være så behagelig som mulig.

Dessverre er det en del lærlinger som ikke får den opplæringen de har krav på, og som blir utnyttet av bedriftene. Dette er også opphavet til denne boken.

Vi har erfart at lærlinger trenger en slik håndbok, så de vil stå bedre rustet til å møte slike situasjoner.

Her står nemlig fasiten på hva du kan gjøre, og hvem du kan kontakte, om du skulle være så uheldig å havne i knipe.

I denne boken vil du få forklart de viktigste elementene du møter på gjennom læretiden din, hvem som har de forskjellige ansvarsforholdene ovenfor deg som lærling, og hvilke rettigheter og plikter du selv har. Derfor oppfordrer vi deg til å lese godt igjennom denne håndboken, og forberede deg på det som venter deg i årene som kommer.

LYKKE TIL!



**DET ER LAGET EN
DEL PLANER OG
HJELPEMIDLER FOR
Å SIKRE AT LÆRETIDEN
DIN SKAL BLI SÅ
EFFEKTIV SOM MULIG.
NOEN AV DISSE ER DU
PÅLAGT Å UTFØRE,
ANDRE ER BARE ET
HETT TIPS FRA OSS.
KANSKJE LIGGER DU
SÅ GODT AN AT DU KAN
GÅ OPP TIL FAGPRØVE
ALLEREDE ET HALVT
ÅR FØR TIDEN... MEN
HVORDAN KAN DU VITE
DET OM DU IKKE FØRER
OPPLÆRINGSBOK?**

DEFINISJONER

Gjennom læretiden vil du møte mange forskjellige myndigheter og institusjoner som har ulikt ansvar overfor deg som lærling. Det kan være svært vanskelig å få et overblikk over hvem disse er, og hvilke oppgaver de har. Derfor har vi laget en definisjon på alle de ulike leddene i din læretid, slik at du lettere kan finne frem til hvem du bør kontakte om du skulle få bruk for dem.

ARBEIDSGIVER er den bedriften du tegner arbeidsavtalen din med. Det vil si at i den perioden arbeidsavtalen din er gyldig så er du en fullverdig ansatt i bedriften, og skal gå under samme avtale for lønn og arbeidsforhold som dine kollegaer - også kalt tariffavtale. Hvis du får tilbud om jobb videre i bedriften, er du nødt til å signere en ny avtale.

OPPLÆRINGSKONTORET er en institusjon som enkelte bedrifter velger å organisere deg igjennom. Bedriften gir da opplæringsansvaret til dette kontoret, hvor du får tildelt en egen opplæringskontakt. Det vil si at denne personen har hovedansvaret for at du skal få den opplæringen du har krav på i løpet av din læreperiode. Skulle det for eksempel vise seg at bedriften ikke kan dekke alle punktene i din læreplan, så er det opplæringskontoret sitt ansvar å melde deg opp til kurs, og eventuelt flytte deg over til en annen bedrift for en periode slik at du får den opplæringen du har krav på.

FYLKESKOMMUNEN sin rolle i opplæringen er å sikre at du får fullført din videregående opplæring. I 1994 ble det innført en reform som sikret lovfestet rett til videregående opplæring - Det vil si at alle i hele Norge har krav på å kunne starte og slutføre en videregående opplæring. Fylkeskommunen kan dessverre ikke sikre deg at dette vil skje i en bedrift, siden det enda ikke er innført lovfestet rett til læreplass, men de skal prøve så langt det lar seg gjøre for å få det til. Starter du på en yrkesrettet linje, og ikke klarer å skaffe deg en læreplass selv, skal fylkeskommunen hjelpe deg. Skulle Fylkeskommunen feile i å skaffe deg en læreplass, skal de sikre at du får fullført den siste delen av din opplæring i en skole som også skal resultere i et fagbrev.

A close-up photograph of a thick, yellow, rusted metal chain link. The chain is the central focus, showing its texture and the dark spots of rust. The background is a mix of blue and white, with a vertical white stripe. The overall image has a painterly, textured quality with visible brushstrokes and a color palette dominated by yellow, blue, and white.

**FAGLIG LEDER
SKAL SØRGE FOR
AT BEDRIFTEN
TILRETTELEGGES
OPPLÆRINGEN,
SLIK AT DU KAN
FÅ MEST MULIG
FAGLIG UTBYTTE
AV DEN**

YRKESOPPLÆRINGSNEMNDA blir utnevnt av fylkeskommunen, og har som rolle å godkjenne lærebedrifter og å formidle lærlinger til disse. De skal også utnevne en prøvenemnd som skal ta seg av fagprøven din.

For å sikre at bedriften gir deg den opplæringen du har krav på i forhold til din læreplan, skal yrkesopplæringsnemnda føre tilsyn med lærebedriften. Yrkesopplæringsnemnda kan faktisk frata en bedrift retten til å drive yrkesopplæring om de ikke følger de lover og regler som er vedtatt.

FAGOPPLÆRINGSKONTORET er en del av yrkesopplæringsnemnda. Det er disse du skal kontakte om du har spørsmål eller problemer som faller inn under fylkeskommunen sitt ansvarsområde. Det kan for eksempel være spørsmål om stipend, hjelp til å skaffe læreplass og slike ting. Fagopplæringskontoret kan også hjelpe deg med å skaffe en ny læreplass, hvis du skulle ha problemer der du er.

LÆREBEDRIFT er bedriften(e) du skal gjennomføre læretiden din i. De fleste vil oppholde seg i samme bedrift under hele læretiden, men noen bedrifter er ikke store nok til å dekke en hel læreplan. Da kan du utføre de ulike delene av opplæringen i forskjellige bedrifter i samarbeid med en opplæringsring.

OPPLÆRINGSRING er en sammenslutning av mindre bedrifter som i seg selv er for små til å dekke læreplanen til et fagfelt, men som sammen klarer dette. Opplæringsringen fungerer da som en koordinator, og skal sørge for at du får utført de ulike delene av læreplanen hos de forskjellige bedriftene. En av bedriftene skal alltid ha hovedansvaret for læretiden din, og det er i denne bedriften at du skal finne din faglige veileder. Dette er for å sørge for at du som lærling blir fulgt opp og ivaretatt.

FAGLIG LEDER er den som har det formelle opplæringsansvaret for deg i læretiden. Han eller hun skal sørge for at bedriften tilrettelegger opplæringen, slik at du kan få mest mulig faglig utbytte av den. Dersom du ikke er fornøyd med opplæringen, eller måten den foregår på, er det din faglige leder du skal oppsøke. Vedkommende skal sørge for at dette blir endret på.

FADDER/INSTRUKTØR fungerer som din veileder gjennom læretiden. Det er denne personen som tar seg av den daglige oppfølging og tilrettelegging av arbeidsoppgaver. Har du et problem på jobb er dette en person du bør henvende deg til.



**GJENNOM LÆRETIDEN DIN SKAL
DU HA GJENNOMFØRT 4 EVALUERINGER
SAMMEN MED DIN FAGLIGE LEDER ,
FØR DU KAN GÅ OPP TIL FAGPRØVE.**

Enkelte bedrifter kjører egne fadder-/instruktørkurs som skal sørge for at alle deres faddere blir gode veiledere. Disse kursene har veldig god effekt på læreforholdet i bedriften. Hvis din bedrift ikke avholder slike kurs bør du anbefale dem å gjøre det.

Skulle det vise seg at fadderen/instruktøren utgjør selve problemet, kan du ta kontakt med din faglige leder. Han eller hun skal da prøve, så godt det lar seg gjøre, å omplassere deg. Du vil da få tildelt en ny fadder/instruktør. Skulle problemet fortsette etter dette, kan du henvende deg til fagopplæringskontoret i fylkeskommunen.

LÆREPLAN er den faglige planen som du skal følge igjennom læretiden. Denne fungerer akkurat på samme måte som læreplanen gjorde da du gikk på skolen. Her skal det være klart og tydelig opplistet hva du skal ha kjennskap til før du går opp til fagprøve. Læreplanen er lik for alle som skal opp til fagprøve under samme fagfelt. Noe som gjør den mer generell en den individuelle opplæringsplanen.

OPPLÆRINGSPLAN er en individuell plan som bedriften skal lage til lærlingene sine, og den skal være tilpasset de oppgavene som du vil komme borti på din arbeidsplass. Med andre ord. Der læreplanen er generell, skal opplæringsplanen være mer individuell - tilpasset deg og din spesifikke arbeidsplass. Dersom bedriften ikke har utarbeidet en slik plan, kan du kreve at de gjør det.

OPPLÆRINGSBOK. Under læretiden kommer du til å lære mye forskjellig. Det du lærer i begynnelsen er ikke alltid det samme som du vil jobbe med i tiden før fagprøven. Da kan det være lurt å skrive en opplæringsbok. Her noterer du ned alle de nye tingene du lærer, etter hvert som du lærer dem. Opplæringsboken får du også lov å bruke under fagprøven. Den kan også brukes for å se hvordan du ligger an i forhold til læreplanen. Vi anbefaler deg på det sterkeste å føre en slik bok, siden dette vil gjøre læretiden din mye mer effektiv.

VEILEDNING & EVALUERING

Gjennom læretiden din skal du ha gjennomført 4 evalueringer sammen med din faglige leder og opplæringskontoret, før du kan gå opp til fagprøve. Her går dere blant annet gjennom læreplanen og ser hvordan du ligger an i forhold til den. Disse evalueringene gjennomføres som regel hvert halvår.

I tillegg til evalueringsmøtene anbefales det at du gjennomfører jevnlige møter med din fadder, slik at dere kan diskutere hvordan du best skal få oppfylt de forskjellige punktene i din læreplan. Dette er det ikke noe krav til (slik som med evalueringsmøtene), men det er et godt hjelpemiddel for deg som vil ha mest mulig ut av læretiden din.

A collection of approximately ten open paint cans of various colors (white, grey, blue, yellow) are scattered on a white surface. The surface is decorated with large, expressive blue brushstrokes. The cans are mostly empty or partially filled with paint. The lighting is bright, creating strong shadows and highlights on the paint surfaces.

**FOR AT KONTRAKTEN
SKAL VÆRE GYLDIG
MÅ DEN GODKJENNES
AV FYLKESKOMMUNEN.**

KONTRAKTER

For at læretiden din skal være gyldig er du nødt til å undertegne noen viktige kontrakter. Lærekontrakten er den aller viktigste for læreforholdet. Denne beskytter deg og sørger for at du uten hinder skal få gjennomført en læretid som er i tråd med lover og regler.

Når du begynner som lærling i en bedrift skal det underskrives en lærekontrakt. I kontrakten skal det gå frem hvem som er ansvarlig for de ulike delene av opplæringen din. Denne kontrakten er den mest formelle underskriften du gjør som lærling, og tilsier at du aksepterer den læreplanen som er lagt frem, samt de rettigheter og plikter du har som lærling. Det er viktig at du er gjort oppmerksom på hva læreplanen din går ut på. Kontrakten skal sikre deg en fullverdig læretid i tråd med opplæringsloven.

For at kontrakten skal være gyldig må den godkjennes av fylkeskommunen. For at fylkeskommunen skal godkjenne kontrakten, må det også skrives en arbeidsavtale. Selve prosessen med signering og det hele, skjer som oftest i et møte som lærling, arbeidsgiver og opplæringskontoret avholder ved

læretidens start. Hvis din arbeidsgiver ikke avholder et slikt møte, anbefales det at du som lærling krever det, slik at alt av avtaler og signering foregår mens du er i direkte kontakt med alle parter.

Lærekontrakten er standard for alle lærlinger. Det betyr at det bare er den som gjelder. Reglene for underskriving av lærekontrakt er lovfestet i opplæringsloven. Denne gjelder for alle lærlinger landet over, med et lite unntak; Lærlinger som har fylt 21 år skal inngå en prøvetid på 6 måneder fra og med første arbeidsdag. I slutten av denne prøvetiden vil både lærling og arbeidsgiver ha mulighet til å avslutte læreforholdet uten omsyn. Lærlinger under 21 år er beskyttet fra dette.

The image shows two young men in a factory or industrial setting. They are wearing white hard hats, safety glasses, and work clothes. One is wearing orange overalls and the other is wearing a black long-sleeved shirt. They are working on a large, complex industrial machine with many white components. The background is filled with pipes and machinery. The entire image has a blue, textured border.

**LÆRETIDEN ER
DEN TIDEN DIN
LÆREKONTRAKT
GJELDER. DEN KAN
VARIERE FRA 18 TIL
30 MÅNEDER ALT
ETTER HVILKEN
UTDANNING DU
HAR VALGT**

ENDRING/HEVING AV LÆREKONTRAKT

Både lærling og bedrift kan heve lærekontrakten i løpet av læreperioden.

Om bedriften skal kunne heve lærekontrakten må fylkeskommunen si seg enig i at du ikke oppfyller et eller flere av følgende krav:

- › **Lærlingens evne/innsats til utføre de daglige oppgavene som tildeles**
- › **lærlingens ferdighet/evner. Om du er i stand til å utføre jobben din**
- › **lærlingens pålitelighet. Om bedriften kan stole på lærlingen o.l.**

Lærlingen kan til en hver tid si opp kontrakten. Dette må skje skriftlig til fagopplæringskontoret. Det er viktig å gjøre oppmerksom på at hvis du frivillig velger å heve kontrakten, så faller retten din til videregående opplæring bort. Dette skjer ikke om det er bedriften som hever kontrakten.

Skulle du få beskjed om at bedriften ønsker å heve lærekontrakten anbefaler vi at du tar kontakt med din lokale fagforening.

De vil passe på at oppsigelsesprosessen går ordentlig for seg og at oppsigelsen er gyldig. Fagforeningen kan faktisk nekte bedriften å si deg opp, om de mener det ikke er grunnlag for det.

Læretiden er den tidsperioden din lærlingkontrakt gjelder. For de fleste lærefag gjelder dette 2 år, men det kan variere fra 18 til 30 måneder alt etter hvilken utdanning du har valgt. Du kan også fraskrives en del av læreperioden om du har tatt annen utdanning som er relevant for læretiden din. For denne fraskrivningen gjelder egne bestemmelser. Læreperioden kan også utvides om noe uforutsett skulle oppstå, for eksempel sykdom.

**OFFSHORE FÅR
DU HVERT ÅR
UTBETALT 12
MÅNEDSLØNNER
I TILLEGG TIL
FERIEPENGER,
MENS DE SOM
JOBBER
PÅ LAND FÅR
11 MÅNEDSLØNNER
OG DEN 12.
LØNNINGEN
ER FERIAEPENGER.**



LØNN

En ordinær læreperiode er delt i to. Den første delen går til opplæring og den andre delen går til verdiskaping i bedriften.

Hvordan lønnen fordeles kan variere litt fra bedrift til bedrift, men skal til slutt resultere i en fagarbeiders årslønn fordelt på læreperioden.


Feriepenger

Når du jobber som lærling har du krav på feriepenger. For organiserte bedrifter er satsen 12 % av lønnen din, og for uorganiserte bedrifter 10,2 %. Feriepengene utbetales vanligvis i mai/juni måned.

Den vanligste årslønnsutbetalingen i Norge er 11 månedslønninger pluss feriepenger, med unntak i de som jobber i Nordsjøen. Der er det mest vanlig med 12 månedslønninger pluss feriepenger.

**HER ER DE TO
MEST VANLIGE
MÅTENE Å DELE
OPP LØNNEN PÅ, UT
FRA EN LÆRETID
PÅ 24 MND**

De første 6 mnd.	30 % lønn
6 mnd. – 12 mnd.	40 % lønn
12 mnd. – 18 mnd.	50 % lønn
18 mnd. – 24 mnd.	80 % lønn
<hr/>	
1 år	40 % lønn
2 år	60 % lønn



**DET FINNES
LOVBESTEMTE
REGLER FOR OVERTID
SOM TILSIER AT MAN
IKKE SKAL JOBBE
OVERTID MER ENN
10 TIMER I LØPET
AV 7 DAGER**

LER 48 P 1

OVERTID

Ved særlig behov kan bedriften pålegge sine ansatte å jobbe overtid. Dette skal kun forekomme ved særlig nødvendighet, for eksempel hvis det er fare for produksjonstap eller av sikkerhetsmessige årsaker.

Howdan du lønnes for overtidsarbeid kan variere veldig fra bedrift til bedrift og fra bransjeområde til bransjeområde. Hovedregelen er at du som lærling skal lønnes som hjelpearbeider når du jobber overtid - men enkelte plasser har fagforeningene særavtaler med bedriften som gjør at lærlingene lønnes som fagarbeidere. Er du usikker på om overtidsbetalingen du får er riktig anbefaler vi at du kontakter en av de tillitsvalgte der du jobber.

Det finnes lovbestemte regler for overtidsarbeid. For 40 timers uke sier loven at man ikke skal jobbe overtid mer enn 10 timer i løpet av 7 dager, 25 timer i løpet av 4 sammenhengende uker, og 200 timer i løpet av et år. For de som jobber

offshore er det andre regler som gjelder. Reglene er lovfestet gjennom Arbeidsmiljøloven. Avvik kan avtales med lokale tillitsvalgte eller i noen tilfeller med Arbeidstilsynet.

Under 18 år?

For deg som er under 18 år er dette med overtid en del strengere. Den totale arbeidstiden skal ikke overskride 9 timer per dag, og 40 timer per uke.

Det vil si at ved en vanlig 8-timers arbeidsdag, kan du ikke jobbe mer enn 1 time overtid. Du har heller ikke lov til å jobbe nattskift før du er fylt 18 år, dette gjelder arbeidstiden fra 23.00 på kvelden til 06.00 på morgenen.

A blue metal control panel with four circular buttons and two rectangular labels. The top two buttons are blue, and the bottom two are red. The labels are white with black text. The panel is heavily scratched and has a red overlay on the right side.

START

STOPP

**VED
PRODUKSJONS-
STANS SKAL DET
ALTERNATIVE
ARBEIDET DU
MÅ UTFØRE
VÆRE RELATERT
TIL DITT FAG.
VARER STANSEN
OVER LENGRE
TID, OG DU
MENER AT DETTE
GÅR UT OVER
LÆRETIDEN DIN,
ER DET DU SOM
HAR ANSVARET
FOR Å MELDE FRA**

PERMITTERING

Da finanskrisen herjet som verst i 2009 opplevde vi at noen av våre lærlingmedlemmer ble offer for permittering. De visste svært lite om hvilke regler som gjaldt for dem, og ble derfor offer for utnyttelse av bedriften.

Noen av lærlingene ble satt til å plukke søppel og klippe busker slik at de skulle få fortsette læretiden sin. Dette var helt bak mål, for ikke å snakke om ulovlig. For å hindre at det samme skjer med deg får du her listet opp alle reglene som gjelder for lærlinger og permittering.

Hvis bedriften kommer i uføre, og ser seg nødt til å permittere sine ansatte, skal lærlingene skånes for dette. Viser det seg at bedriften, som følge av alle nedskjæringene, ikke lenger klarer å føre en tilfredsstillende opplæring av sine lærlinger, skal dette meldes fra om til fagopplæringskontoret i fylkeskommunen. Det blir da deres ansvar å finne deg en ny læreplass.

Ved stans av produksjonen i kortere eller lengre perioder kan du bli satt til alternativt arbeid. Dette arbeidet skal være relatert til faget du er lærling i. Varer stansen over lengre tid, og du mener at dette går ut over læretiden din, er det du selv som har ansvaret for å melde fra om det. Da skal fylkeskommunen kontaktes skriftlig.



FAGPRØVEN I FIRE DELER:

- › Planlegging
- › Gjennomføring
- › Vurdering
- › Dokumentasjon

FAGPRØVE

For å bevise at du har lært alt du skal kunne i forhold til læreplanen, skal læretiden avsluttes med en fagprøve. Fagprøven avholdes vanligvis i perioden mellom to måneder før eller to måneder etter at lærekontrakten utløper

Varigheten og omfanget av fagprøven varierer fra bedrift til bedrift, og fra fag til fag. Vi anbefaler at du tar kontakt med kolleger som har vært lærlinger på din arbeidsplass, og får disse til å informere deg om hvordan fagprøven utføres i din bedrift.

OPPMELDING. Noen bedrifter går oppmelding til fagprøve automatisk, i andre gjør det ikke det. Derfor er det veldig viktig at du er tidlig ute og sikrer deg at dette blir gjort. Dette gjør du ved å kontakte din fadder/veileder og faglig ansvarlig, og det blir så *deres* oppgave å ta saken videre.

Når prøvenemnda har godkjent en dato, skal din faglige leder lage oppgavesettet til fagprøven. Dette oppgavesettet skal godkjennes av prøvenemnda, slik at fylkeskommunen sikrer seg at det er i tråd med læreplanen din.

HVORFOR ORGANISERE SEG?

Grunnen til at vi har et arbeidsliv som er rimelig bra i Norge er ikke tilfeldig. Det er fordi vi har over hundre års tradisjon for fagforening i Norge. Vi vet at vi klarer lite alene, men går vi sammen med dem vi jobber med, klarer vi det meste. **Arbeidere i Norge har aldri fått de godene vi har, vi har krevd dem.**

Ønsker du at din stemme skal høres på jobben din? Vil du bli behandlet rettferdig av bedriften? Ønsker du å ha en god lønn å leve av? Ønsker du muligheten til å være med å påvirke? Det er her fagforeningen kommer inn. Ved å organisere deg trenger du ikke lengre ønske deg alle disse tingene, du får faktisk alle de mulighetene du kan til å være med å forme din egen arbeidsdag, og din fremtidige arbeidskarriere. Kort fortalt.

Selv om dette er rimelig enkelt å greie, kan organisasjonslivet virke litt fremmed og komplisert på en som aldri har vært i arbeid før. Derfor vil du nå få en kort innføring i hvem fagforening er og hva den kan hjelpe deg med.



FAGFORENING // VERNEOMBUD // TILLITSVALGT

Slik det går frem av navnet er en **TILLITSVALGT** en som er valgt av tillit. Dette er et hedersbegrep som betyr at han eller hun er valgt av kolleger. En de stoler på. En som mener det samme i kaffepausen med kolleger som i møte med sjefen. En som ikke baksnakker. Den tillitsvalgte slikker ingen opp etter ryggen, behandler alle med respekt, og hører på hva sine kolleger har å si uansett hvor lite problemet skulle være.

Enkelt fortalt skal den tillitsvalgte representere arbeidstakerne på arbeidsplassen din, og har som sin viktigste oppgave å ta opp saker der du eller dine kolleger føler dere utrettferdig behandlet. Tillitsvalgte og medlemmene utgjør **FAGFORENINGEN**. Antallet tillitsvalgte varierer ut fra hvor mange ansatte det er i bedriften.

VERNEOMBUDET velges av de ansatte og har som ansvar å representere arbeidernes side i saker som angår helse, miljø og sikkerhet. Skulle du havne i en situasjon der du føler deg utrygget, eller at bedriften eller dine kolleger bryter med sikkerhetsrutiner, skal dette meldes fra til verneombudet. Verneombudet har makt til å stanse arbeidet/produksjonen på arbeidsplassen hvis det er alvorlig fare for liv og helse. Etter en slik avgjørelse kan ikke arbeidet/produksjonen starte opp igjen før forholdene er utbedret. Den eneste som kan overprøve beslutningen til verneombudet er Arbeidstilsynet.

Alle bedrifter skal ha verneombud. Har bedriften mange ansatte kan det være flere verneombud, og et hovedverneombud som koordinerer verneombudene.

Du jobber i hovedsak av en enkelt grunn - du vil tjene penger. For å sikre at vi har en god lønn å leve av, og en lønn som øker fra år til år har vi noe som kalles fagforeninger.

Skal en og en ansatt forhandle om lønn, blir det trynetillegg og dårlig stemning på arbeidsplassen. Det mest rettferdige er at vi forhandler i lag. Demokratisk. Det gir oss mest innflytelse og resultater.

En fagforening er arbeidere som har valgt å gå sammen slik at man enklest mulig skal kunne ta opp ting med bedriften. Altså et enkelt prinsipp. Desto flere du har i ryggen, desto lettere er det å si fra om ting.

Fagforeningen skal i tillegg til å delta i lønnsforhandlinger ta opp saker som fremmer gode arbeidsvilkår – det skal være kjekt å være på jobb og, vi skal ikke bare tjene penger.

Vi skal også være like hele når vi går hjem fra jobb som når vi kom på jobb.

Skulle du ha spørsmål til arbeidstider eller lønn kan det være lurt å henvende deg til en av de tillitsvalgte som sitter i fagforeningen ved din arbeidsplass. Da vil du alltid få de rette svarene.



SKAL AVSÛT
14.1.2011

VOID

**SAMMEN ER
VI STERKE.
GJENNOM Å
VÆRE MED I EN
FAGFORENING FÅR
DU EN STEMME
PÅ ARBEIDS-
PLASSEN, OG
MULIGHET TIL
Å PÅVIRKE. I
TILLEGG KAN
DU SOM UNGT
MEDLEM TREFFE
ANDRE UNGE
INDUSTRI-
ARBEIDERE
PÅ KURS OG
KONFERANSER
FOR Å LÆRE
MER OG TREFFE
MYE BRA FOLK.
VELKOMMEN INN I
FELLESSKAPET!**

INDUSTRI ENERGI

Industri Energi er en organisasjon for arbeidsfolk. Det vil si at vi kjemper for en skikkelig lønn å leve av, og at vi skal ha det bra på jobb. Det klarer man ikke alene.

Industri Energi organiserer de som jobber i olje- og gassindustrien, farmasøytisk industri, metallindustri, miljøbedrifter, vaskerier, renserier, plastbedrifter, fiskefôr og fiskemelbedrifter, møbel og treindustri for å nevne noen. Der du finner industri i Norge, finner du oss. Vi har 60.000 medlemmer over hele landet.

Dagens ordninger har ikke kommet av seg selv, det er noen som har kjempet dem frem. Vi har skiftordninger på sokkel og i industrien, arbeidstid, ferie og lønn fordi noen har kjempet dem frem for oss. Nå er det vår tur. Vi forhandler, og vi streiker når vi må. Fremgang kommer når man deltar selv.

Vi jobber for at vi skal ha stabile og trygge arbeidsplasser, også i fremtiden. Vi vil ha læreplasser, ansettelse etter læretid og en trygg arbeidshverdag. Om du får trøbbel, stiller vi opp. Alltid. Du får

også muligheten til å dra på kurs, der du ikke betaler noen ting.

Arbeidsgivere har makt fordi de eier bedrifter. For at arbeidsfolk skal kunne påvirke lønns- og arbeidsvilkår, må vi stå sammen og organisere oss. Det er det som gir oss makt.

Industri Energi er selvsgagt med i Landsorganisasjonen (LO). LO er Norges største kamporganisasjon for arbeidere med sine 900.000 medlemmer. Da blir man ikke bare lagt merke til, man får også innflytelse.

Kampen er et spleiselag, alle betaler inn til fellesskapet for å holde maskineriet i gang. Elever har gratis medlemskap, lærlinger og studenter betaler 10,- per måned.

Kontakt oss på:

Web: industrienergi.no

KILDER

Informasjonen som denne boken er basert på forskjellige gode hjelpemidler som det kan være nyttig å ha kjennskap til.

OPPLÆRINGSLOVEN er den loven som omhandler opplæringen du får, fra du begynner på barneskolen til du er ferdig som lærling. Her står det definert hvem som har de ulike rollene og ansvaret for deg under opplæringen, samt hvilke rettigheter og plikter du selv har.

FAGOPPLÆRINGSBOKEN er en praktisk bok for de som er lærlinger eller sitter med lærlingsansvar. I denne boken står det veldig utfyllende om hvem som har de ulike rollene i opplæringsforholdet, og litt om hva du kan forvente som lærling.

ARBEIDSMILJØLOVEN er den loven som definerer alt som har med ansettelse og ansettelsesforhold å gjøre. Som navnet beskriver skal den sikre et godt arbeidsmiljø, samt trygge og rettferdige ansettelsesforhold, et inkluderende arbeidsliv og et godt samarbeid mellom arbeidstaker og arbeidsgiver.

HOVEDAVTALEN inneholder de grunnleggende spilleregler i arbeidslivet, og kalles derfor ofte "arbeidslivets grunnlov". Her står det klart og

tydelig hvilke regler som gjelder i forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, og hva som gjelder i tilfeller der disse partene skulle komme i en konflikt. Hovedavtalen regnes ikke som en lov, siden den kun gjelder for bedrifter som har inngått tariffavtale.

Andre kilder:

- › Sokkelavtalen
- › OFIR.no
- › LO Ungdom
- › Skolenettet.no



www.industrienergi.no
Tlf. 02390



VERWIEN VENN

INNMELDINGSSKJEMA:

Fylles ut av nytt medlem (Du kan også melde deg inn på www.industrienergi.no)

Fornavn..... Etternavn.....

Adresse.....

Postnr..... Sted.....

e-post.....

Fødselsnr..... Telefon/Mobil.....

Bedrift.....

Type medlemskap:

- Student Lærling (Studenter og lærlinger betaler 10,- pr mnd. Inkluderer adv.forsikring og kollektiv hjem)
 Ja, ønsker Topp Reiseforsikring for 83,- per måned.

Elev

Ja, ønsker Advokatforsikring for 57,- per måned.

Ja, ønsker Topp Reiseforsikring for 83,- per måned.

Eventuelt tidligere forbund:.....

FYLLES UT AV STUDENTER, ELEVER OG LÆRLINGER:

Lærebedrift/Studiested.....

Fag/utdanning.....

Slutt dato, læretid/eksamen:.....

Dato..... Underskrift.....

FYLLES UT AV VERVER:

Fornavn..... Etternavn.....

Adresse.....

Postnr..... Sted.....

e-post..... Medlemsnr.....